

An 7 Nollaig 2020

A Phríomhoide, a Shéiplínigh, a Mhúinteoir, a Chomhordaitheoir, a chara,

Beidh pobail ar fud Dhún na nGall agus Dhoire ag comóradh 1500 bliain ó bhreith Naomh Colm Cille in 2021.

Roimh an chomóradh tá muid ag iarraidh ar scoileanna i nDeoise Ráth Bhoth agus i nDeoise Dhoire amharc ar bheatha agus oidhreachta Cholm Cille fríd an churaclam agus tionscadal scoile ar Cholm Cille a chur isteach in earrach na bliana 2021.

Bunchloch don chomóradh is ea Slí Cholm Cille a fhorbairt, turas coise spioradálta dhá lá dhéag a cheanglaíonn le chéile láithreacha i nDún na nGall agus i nDoire a bhaineann leis an naomh. D'fhéadfadh do scoil díriú ar an stáisiún den turas is gaire daoibh, agus bealaí a aimsiú le tionscadal a chur le chéile bunaithe air sin.

Le tacú le múinteoirí tá liosta d'acmhainní curtha le chéile againn a gheobhaidh tú ceangailte leis seo. Foilseoidh Comhairle Contae Dhún na nGall ábhar breise do bhunscoileanna i nDún na nGall go luath in 2021.

Tá súil againn go spreagfar sibh tionscadal scoile a chruthú in bhur suíomh féin, deartha go speisialta do bhur ndaltaí.

Déan teagmháil linn le do thoil ag colmcilleschoolsproject@gmail.com má tá spéis agat tionscadal a chruthú. Ba mhaith linn clár de scoileanna rannpháirteacha a thiomsú, agus a iarraidh ort scéalta agus nuacht ar bhur ndul chun cinn a chur suas ar na meáin shóisialta leis an haischlib #colmcille1500. Tá deis ar dóigh anseo do scoileanna i nDún na nGall agus i nDoire a bheith ag comhoibriú ar thionscadal speisialta amach.

Tá muid ag súil le cluinstitín uait.

Le dea-ghuí,

Maureen Curran agus Claire Murray

Thar ceann Choiste Cholm Cille 1500 Dheoise Ráth Bhoth

Critéir d'Iontrálacha:

Ba mhaith linn cur chuige traschuraclaim a fheiceáil, ina bhfuil gnéithe ó dhá réimse curaclaim ar a laghad. Tá liosta de ghníomhaíochtaí molta ceangailte againn leis seo is féidir a roghnú le smaointe a spreagadh, go díreach, ach ní chaithfear a bheith srianta acu seo.

Caithfear cur síos ar thionscadal do scoile a chur isteach go leictreonach, mar sin tá sé tábhachtach obair do dhaltaí a thaifeadadh agus grianghrafanna a ghlacadh le tionscadal digiteach a dhéanamh. D'fhéadfaí cur i láthair a dhéanamh le sleamhnáin, físeán a dhéanamh, Animoto nó cur i láthair den chineál sin. Tá gach scoil ábalta a rud féin a dhéanamh fána choinne seo, agus tá saoirse ag múinteoirí formáid a roghnú atá fóirsteanach dá scoil. Caithfear toiliú tuismitheoirí a lorg fá choinne páistí a bheith páirteach i ngach scoil atá ag glacadh páirte. Cloígh de polasaithe do scoile, le do thoil, fá dtaobh de íomhánna d'obair páistí a chur suas ar líne.

Is é is cuspóir leis an aighneacht dhigiteach seo buaicphointí obair do dhaltaí a thaispeáint. Ba cheart cuntas scríofa gearr ar an obair a rinneadh a bheith le hiontráil do scoile.

Iarrfar ar gach scoil atá páirteach obair ón tionscadal a chur ar thaispeáint i dtaispeántas de thionscadail scoileanna i Meitheamh 2021. Beidh an taispeántas seo ar siúl de réir treoracha ar shláinte phoiblí agus d'fhéadfadh sé gur taispeántas ar líne a bheas ann.

Bronnfar duaiseanna airgid sna catagóirí bunscoile agus iar-bhunscoile ar son obair sna réimsí seo a leanas:

Stair Áitiúil, Ár nOidhreacht Chríostaí, An Ghaeilge, Feasacht Chomhshaoil, Cumarsáid, Léiriú Cruthaitheach

Caithfear iontrálacha críochnaithe a chur isteach faoin 12 Aibreán chuig colmcilleschoolsproject@gmail.com, ag taispeáint sa líne ábhair cé acu ó bhunscoil nó ó iar-bhunscoil a thig an iontráil.

Cláraigh do spéis linn, le do thoil, ag an tseoladh seo nó b'fhéidir go mbeidh acmhainní nó deiseanna ann arís amach anseo.

Liosta acmhainní – suíomhanna gréasáin, taispeántais Powerpoint, leabhair, saineolaí oidhreachta

- www.duchas.ie Cnuasach Béaloidis na Scoileanna 1937-1938 _ cuardaigh scoileanna áitiúla
 - <https://colmcille.net/colmcille-1500/>
 - <https://rathdonnellns.weebly.com/history.html>
 - <http://www.monasticireland.com/storiesofsaints/colmcille.htm>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/gartan>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/glencolmcille>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/torry>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/doire>
 - <http://www.gaeilge.colmcille.org/iona>
 - <http://www.askaboutireland.ie/learning-zone/primary-students/looking-at-places/donegal/people-in-history/saint-colmcille/>
 - <https://pilgrimagemedievalireland.com/2016/06/09/t-he-birthplace-of-st-colmcille-gartan-co-donegal/>
 - <http://www.saintsandstones.net/saints-gartan-journey.htm>
 - <http://www.colmcilleheritagecentre.ie/>
 - <https://www.drumhomeheritage.ie/>
 - <https://ccea.org.uk/colmcille/>
 - <https://ccea.org.uk/learning-resources/colm-cille-life-legacy>
 - <http://www.donegalcoco.ie/culture/heritage/heritagenews/auditofcolumbancultura/heritagemeetings/>
 - <http://www.stcolumbaheritage.com>
 - <http://www.scoilnet.ie>
 - <https://www.twinkl.com/resource/roi2-h-96-saint-colmcille-powerpoint>
 - <https://www.twinkl.ie/resource/roi2-h-116-st-colmcille-crossword-activity-sheet>
 - <https://www.twinkl.co.uk/resource/roi2-h-113-saint-colmcille-display-banner>
 - <https://www.twinkl.ie/search?term=saint+colmcille>
 - <https://www.twinkl.it/illustration/st-colmcille-at-the-battle-of-dreimhne>
-
- St. Colmille, Gartan to Iona, A life's Journey le Christy Gillespie
 - The Pilgrim, The Island and The Dove le Norman Richardson
 - Colmille 1400, leabhrán, A saint and his legacy leis an Athair John. J. Silke
 - Two Abbots le John J Silke

- The prophecies of St. Malachy and St. Colmcille le Peter Bander
- Colm na Cille le Maitiú Ó Murchú
- Colm Cille na Staire leis an Ath Ciarán Ó Doibhlinn
- Saint Colmcille and Columban Heritage le John Tunney
- Saint Columba le Coiste Eagraithe Dheoise Dhoire agus Grúpa Deoise Idirchreidmheach Ráth Bhoth 1997

Tá Cary Meehan ag obair le Oidhreacht i Scoileanna agus tá lear mór eolais aici ar Cholm Cille agus a eachtraí ar fud Dhún na nGall. Tugann Cary cuairteanna fíorúla ranga atá saindeartha don tionscadal seo. Is féidir teagmháil a dhéanamh le Cary ag meehancary@gmail.com nó 0868901497 le háirithint a dhéanamh.

Réimsí molta traschuraclaim do cheiliúradh 2020-2021 Cholm Cille 1500 i mbunscoileanna

Béarla

- Filíocht - staidéar ar dhánta fá Naomh Colm Cille, dánta a chuma e.g. dán acrastach, luimneach
- Aithris nó cuntas scríofa, léitheoireacht fá bheatha Cholm Cille, iontrálacha dialainne, stiallghreannán etc.
- Cruthaigh iontrálacha dialainne de chuid Cholm Cille ag céimeanna éagsúla dá shaol
- Cluichí teanga ó bhéal bunaithe ar a shaol, searáidí, ceisteanna agus freagraí
- Scríobh sleachta agus cruthaigh ceisteanna tuisceana fóirsteanach don lucht léite.

Gaeilge

- Léigh *Colm na Cille* le Maitiú Ó Murchú
- Scríobh scéal nó dán bunaithe ar shaol Cholm Cille
- Filíocht - staidéar ar dhánta fá Naomh Colm Cille, dánta a chuma e.g. dán acrastach, luimneach
- Aithris nó cuntas scríofa, léitheoireacht fá bheatha Cholm Cille, iontrálacha dialainne, stiallghreannán etc.
- Cruthaigh iontrálacha dialainne de chuid Cholm Cille ag céimeanna éagsúla dá shaol
- Cluichí teanga ó bhéal bunaithe ar a shaol, searáidí, ceisteanna agus freagraí
- Scríobh sleachta agus cruthaigh ceisteanna tuisceana fóirsteanach don lucht léite.

Stair

- Spréadh na Críostaíochta in Éirinn agus an ceangal le Naomh Pádraig agus Naomh Bríd
- Amlíne, ag leagan amach clochmhílte éagsúla
- Bunú mainistreacha, luath-oidhreacht thógtha
- Crann ginealaigh Naomh Colm Cille, nasc leis na Dálaigh

- Cath Chúl Dreimhne, Co. Shligigh
- Scéalta fá Naomh Colm Cille
- Staidéar ar eaglaisí, fothracha, foirgnimh áitiúla a bhfuil baint acu le Colm Cille
- Béaloideas, ag ceangal naomh le háiteanna áitiúla

Tíreolaíocht

- Obair léarscáile, na lonnaíochtaí mainistreach go léir in Éirinn a bhreacadh agus a aimsiú ar léarscáil
- Turas ó Éirinn go hOileán Í, ag fiosrú Inse Ghall
- Fiosrú fá thaiscéalaithe eile

Ealaín

- Cruthaigh radharcanna ‘trí pholl na heochrach’, ag úsáid péinte nó datha agus léirigh radharc óna shaol
- Cruthaigh tíleanna cré (féach thuas) e.g. Leabhar na Salm, turas i gcurach go hOileán Í, an capall bán, siombail an choilm, an chros Cheilteach
- Úsáid feilt le híomhá a chruthú a bhaineann leis an naomh
- Péinteáil ghloine
- Éadach agus snáithín – dearaf nó siombailí le trasghreim, sníomh, cniotáil, cróiseáil, feilt, fuáil
- Cruthaigh suaitheantas nó siombail le ceiliúradh 1500 bliain óna bhreith a léiriú (priontáil leis an ríomhaire)
- Cruthaigh mionsamhail lánléargais de radharc ina shaol

Ceol

- Ceap amhrán nó rap fá Naomh Colm Cille
- Iomainn fá Naomh Colm Cille
- Saim

Drámaíocht

- Agus Cnuasach Bhéaloideas Éireann (ar líne) á úsáid mar acmhainn, ceap drámaí bunaithe ar scéalta áitiúla fá Naomh Cholm Cille agus a thairngreachtaí.
- Carachtair a chur sa chathaoir the
- Agallamh le Naomh Colm Cille
- Agallamh raidió/teilifíse le Naomh Colm Cille

Eolaíocht

- Carraigeacha agus ithir a fhiosrú, staidéar ar chré Ghartáin agus a hairíonna
- Dear agus tóg droichead, cloigtheach nó gné dheartha ar bith eile de mhainistir

- Tóg bád nó curach

Reiligiún

- Spréadh na Críostaíochta in Éirinn agus sa Bhreatain
- Leabhar na Salm
- Paidreacha a chumadh fá Naomh Colm Cille
- Staidéar áitiúil ar eaglaisí a bhfuil baint acu le Colm Cille
- Toibreacha naofa atá tiomnaithe do Naomh Colmille agus na paidreacha a deirtear ag an turas ar an 9 Meitheamh
- Machnamh bunaithe ar shalm nó urnaí de chuid Naomh Colm Cille

Réimsí molta traschuraclaim do cheiliúradh 2020-2021 Cholm Cille 1500 in iarbhunscoileanna. Tá bealach molta Shlí Cholmille ar fáil ach é a iarraidh.

Reiligiún

- Beatha agus oidhreacht Cholm Cille
- An coincheap misean leis an Chríostaíocht a spréadh
- An Chríostaíocht Cheilteach agus a gaol leis an tsaol nádúrtha
- An coincheap oilithreach
- Leabhar na Salm
- Stair na Deoise
- Stáisiún den tSlí mar chúrsa spioradálta siúil
- Cad é mar a bhaineann Colm Cille liom inniu?

Stair

- An luath-Chríostaíocht, an saol i mainistir
- Suíomhanna mainistreacha i nDún na nGall agus i nDoire, Droim Thuama
- Mainistir na hArdadh – an saol i mainistir sa lá atá inniu ann

- An scéal fán Chathach
- Lámhscríbhinní maisithe, Leabhar Cheanannais
- Patrúin Ionnaíochta, athrú sa deoise, Ráith Mhaighe
- Díol spéise seandálaíochta ar bhealach na Slí, galláin i nGleann Cholm Cille, tó-chros agus cloigtheach i dToraigh, Ardchros Ráithe, Mainistir Chill Mhic Réanáin, Ardeaglais Ráth Bhoth
- Suíomhanna stairiúla ar feadh na Slí, Teach Mhicí Mhic Gabhann, Coláiste Uladh, Mainistir Ráith Mhaighe
- Buanchoimeád/caomhnú/léirmhíniú an ama a chuaigh thart
- Bealaí iarnróid, gan úsáid, úsáid nua
- Turas Cholm Cille i nDoire

Gaeilge

- Logainmneacha, suíomhanna, Leac na Cumha, Cnoc na Naomh, Doire
- Cruthaigh gluais nó foclóir do Shlí Cholm Cille
- Scríobh nótaí i lámhleabhar do stáisiún éagsúla Shlí Cholm Chille mar atá molta – treoracha, áiteanna ar díol spéise iad, béaloideas áitiúil
- Foclóir bláthanna fiáine
- Scríobh litreacha
- Cum fógraí
- Ailt áititheacha
- Machnamh pearsanta

Béarla

- Chosain Colm Cille na filí i nDroim Ceat, fiosraigh tábhacht na saoirse cainte
- Saim mar fhilíocht
- Scríobh salm nua-aimseartha
- Scríobh nótaí i lámhleabhar do stáisiún éagsúla Shlí Cholm Chille mar atá molta
- Scríobh litreacha
- Cum fógraí
- Ailt áititheacha
- Machnamh pearsanta

Nuatheangacha

- Déan taighde ar thurais spioradálta eile sa Fhrainc agus sa Spáinn
- Cruthaigh iontrálacha lámhleabhair
- Scríobh freagairt phearsanta ar am a caitheadh ar an tSlí

Ceol

- Déan taifead ar fhuaimneanna sna suíomhanna a bhaineann le Colmille
- Cum píosa ceoil arna spreagadh ag an tírdhreach, fuaimeanna agus scéal
- Tionsaigh seinnliosta d'oilithrigh
- Obair bunaithe ar na Sailm

Ealaín

- An scéal fán Chathach
- Callagrafaíocht, lámhscríbhinní maisithe, Leabhar Cheanannais
- Gloine dhaite
- Tó-chros i dToraigh agus Ardchros Ráithe
- Snoíodóireacht ar an áirse agus ar na dealbha ar aghaidh Ardeaglais Naomh Adhamhnán, agus ar Ardeaglais Ráth Bhoth
- Dear lógó do Shlí Cholm Cille
- Grianghrafanna de na suíomhanna
- Ealaín arna spreagadh ag scéal Cholm Cille

Eacnamaíocht Bhaile

- Bia na Críostaíochta Ceiltí nó na luath-Chríostaíochta
- Foráiste in áiteanna ar an tSlí
- Cothú fá choinne siúl fada
- Dearadh éadaí fá choinne siúlóirí
- Dear lógó do phainseó nó brat nó cídeog do Shlí Cholm Cille

Corpoideachas

- Siúl stáisiún den tSlí
- Siúil Slí fhíorúil, 270 km ar fad
- Scileanna léarscáile/treodóireachta
- Rialacha a bhaineann le campáil fhiáin
- Sábháilteacht don chnocadóireacht nó siúl ar chosáin

Mata

- Fad a thomhas ar léarscáil, fad ama gach stáisiúin a ríomh
- Buiséad a ríomh fá choinne costais duine atá ar an tSlí

Tíreolaíocht

- Turasóireacht ar thurais spioradálta a fhiosrú
- Cúrsa a mhapáil, cén fáth ar roghnaigh muid an cúrsa?
- Cad iad na cúrsaí eile a thig leat a cheapadh?
- Amharc ar thaisteal Cholmille. Cad iad na nascanna iompair atá ann anois le daoine a thabhairt ó Dhoire agus Inis Eoghain go hEarra-Ghàidheal agus Oileán Í agus Inse Ghall
- Cad iad na seirbhísí atá de dhíth fá choinne lucht na Slí?
- Gnéithe cósta, lochanna sléibhe etc
- Droichead nua i nGaoth Beara, cosán rothar, polasaí glas sa chlár rialtais
- Úsáid nua don tsean-iarnród mar bhealach glas? Buntáistí agus míbhuntáistí

Gnó

- Ceap plean gnó le tabhairt faoi riachtanas ar an tSlí mholta – tionscnóir turas, lóistín, bia nó caife.
- Ceap líne táirgí cuimhneachán

Ríomhairí

- Dear beochan a bhaineann le scéal Cholm Cille
- Dear feidhmchlár a bhaineann leis an tSlí
- Dear bróisiúr nó léarscáil

Teicneolaíocht/Miotalóireacht/Dearadh Grafaicí Ríomhairí/Tógáil

- D'fhág Colmille Éire i mbád. Déan taighde ar dhearadh an bháid. Mionsamhail?
- Dear agus déan comharthaí do bhealach na Slí
- Dear áiritheoir le líon na ndaoine a chuntas ag pointí ar leith
- Dearadh agus éadach trealaimh siúil, maidí, bróga, éadaí
- Suirbhé topagrafach, gearrtha agus claífoirt an iarnróid Droichead agus bóthar nua i nGaoth Beara
- Tógáil clárchosáin, in úsáid ag Clárchosán Chuilcí agus Carraig Airt, an Ardaidh, Baile Uí Eára, cén áit a mbeadh sé úsáideach ar Shlí Cholm Cille
- Ailtireacht Ionad Léirmhíniúcháin – Deirgimleach mar shampla – cad é mar is féidir seo a dhéanamh go tuisceanach? Dear bonneagar léirmhíniúcháin do Chnoc na Naomh, Ardchros Ráithe, an Cloigtheach i dToraigh, Tobar an Dúin, etc.

Eolaíocht

- Gnáthóga, cladach, abhainn, coillearnach, portach
- Fiosraigh comhdhéanamh agus airíonna chré Ghartáin
- Bláthanna Fiáine
- Éin, an puifín, an traonach i dToraigh, iolair Ghleann Bheatha
- Leigheas luibhe, úsáidí traidisiúnta